

Правління Національного банку України
ПОСТАНОВА

21 березня 2026 року

Київ

№ 28

**Про внесення змін до деяких нормативно-правових
актів Національного банку України**

Відповідно до статей 7, 15, 55, 56, 58 Закону України “Про Національний банк України”, статей 30, 35, 66 Закону України “Про банки і банківську діяльність”, з метою вдосконалення регулювання діяльності банків шляхом поступової імплементації положень Регламенту Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 575/2013 від 26 червня 2013 року про пруденційні вимоги для кредитних установ та про внесення змін до Регламенту (ЄС) № 648/2012 (зі змінами) Правління Національного банку України **постановляє:**

1. Затвердити Зміни до Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 28 серпня 2001 року № 368, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 26 вересня 2001 року за № 841/6032 (зі змінами), що додаються.

2. Абзац перший пункту 55 глави 10 розділу II Положення про порядок визначення банками України розміру регулятивного капіталу, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 28 грудня 2023 року № 196 (зі змінами), викласти в такій редакції:

«55. Банк включає до вирахувань з ОК1 такі нараховані доходи, крім нарахованих процентів, які підлягають компенсації Національною установою розвитку відповідно до державної програми “Доступні кредити 5-7-9%”»:».

3. Затвердити Зміни до Положення про визначення банками України мінімального розміру експозицій, зважених за кредитним ризиком, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 03 квітня 2025 року № 43 (зі змінами), що додаються.

4. Департаменту методології регулювання діяльності банків (Оксана Присяженко) після офіційного опублікування довести до відома банків України інформацію про прийняття цієї постанови.

5. Постанова набирає чинності з 30 квітня 2026 року.

Голова

Андрій ПИШНИЙ

Інд. 22

Зміни до Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні

1. У розділі VI:

1) у пункті 2.5 глави 2:

у підпункті 1:

абзаци сьомий, восьмий замінити трьома новими абзацами сьомим – дев'ятим такого змісту:

“банків, до експозицій яких відповідно до пунктів 76, 77 глави 10 розділу III Положення № 43 застосовується значення ваги ризику 20%;

банків, до експозицій яких відповідно до пункту 76 глави 10 розділу III Положення № 43 застосовується значення ваги ризику 30%;

банків, до експозицій яких відповідно до пунктів 76, 77 глави 10 розділу III Положення № 43 застосовується значення ваги ризику 50%.”

У зв'язку з цим абзаци дев'ятий – сімнадцятий уважати відповідно абзацами десятим – вісімнадцятим;

в абзаці десятому слово “восьмому” замінити словом “дев'ятому”;

абзац третій підпункту 9 викласти в такій редакції:

“банків, до експозицій яких відповідно до пунктів 76, 77 глави 10 розділу III Положення № 43 застосовується значення ваги ризику 20%”;

2) в абзаці п'ятому підпункту 1 пункту 5 глави 4 слова “дев'ятому – сімнадцятому” замінити словами “десятому – вісімнадцятому”;

3) пункт 1 глави 5 викласти в такій редакції:

“1. Банк під час розрахунку нормативів кредитного ризику має право зменшувати загальний обсяг кредитного ризику на суму забезпечення, що відповідає принципам прийнятності забезпечення, визначеним у Положенні № 351. Банк визначає суму забезпечення, крім забезпечення, визначеного в абзацах другому, п'ятому пункту 1 глави 5 розділу VI цієї Інструкції, з урахуванням коефіцієнтів ліквідності забезпечення, визначених у додатку 6 до Положення № 351.

Банк визначає суму забезпечення у вигляді гарантії / резервного акредитиву, договору з надання забезпечення, надавачем якого є юридична особа публічного права, з урахуванням таких коефіцієнтів ліквідності:

1 – якщо для експозиції щодо юридичної особи публічного права застосовується значення ваги ризику 0% відповідно до пункту 66 глави 8 розділу III Положення № 43;

0,8 – якщо для експозиції щодо юридичної особи публічного права застосовується значення ваги ризику 20% відповідно до пунктів 61, 62, 66 глави 8 розділу III Положення № 43.

Банк визначає суму забезпечення у вигляді гарантії / резервного акредитиву, договору з надання забезпечення, надавачем якого є банк, з урахуванням таких коефіцієнтів ліквідності:

0,8 – якщо для експозиції щодо банку застосовується значення ваги ризику 20% відповідно до пунктів 76, 77 глави 10 розділу III Положення № 43;

0,7 – якщо для експозиції щодо банку застосовується значення ваги ризику 30% відповідно до пункту 76 глави 10 розділу III Положення № 43;

0,5 – якщо для експозиції щодо банку застосовується значення ваги ризику 50% відповідно до пунктів 76, 77 глави 10 розділу III Положення № 43.”.

Зміни до Положення про визначення банками України мінімального розміру експозицій, зважених за кредитним ризиком

1. В абзаці другому пункту 5 глави 1 розділу I слова “окремого(их) внутрішньобанківського(их) положення(нь)” замінити словами “окремого внутрішньобанківського положення”.

2. У розділі III:

1) у пункті 48 глави 6 слова “одночасно всіх” замінити словами “жодного з”;

2) у главі 7:

у пункті 54:

в абзаці першому слова “одночасно всіх” замінити словами “жодного з”;

в абзаці другому слова “, регіонального уряду, органу місцевого самоврядування” замінити словами “країни, в якій створений такий регіональний уряд / орган місцевого самоврядування”;

у пункті 55 слова “одночасно всіх” замінити словами “жодного з”;

3) у главі 8:

у пункті 62:

в абзаці першому слова “одночасно всіх” замінити словами “жодного з”;

абзац другий після слова “уряду” доповнити словами “країни реєстрації такої”;

в абзаці першому пункту 63 слова “одночасно всіх” замінити словами “жодного з”;

4) у пункті 70 глави 9 слова “одночасно всіх” замінити словами “жодного з”;

5) в абзаці першому пунктів 77, 78 глави 10 слова “одночасно всіх” замінити словами “жодного з”;

6) у пункті 82 глави 11 слова “одночасно всіх” замінити словами “жодного з”.

3. У розділі IV:

1) у главі 19:

підпункт 5 пункту 123 замінити двома новими підпунктами 5, 5¹ такого змісту:

“5) емітент інструменту профінансованого забезпечення у вигляді цінних паперів не є контрагентом за експозицією, до якої застосовується пом’якшення кредитного ризику, або особою, пов’язаною з контрагентом за експозицією;

5¹) емітент інструменту профінансованого забезпечення у вигляді цінних паперів не має ознак високого кредитного ризику, визначених у розділі XVII Положення № 351;”;

у пункті 125:

у підпункті 4:

абзац другий викласти в такій редакції:

“згідно з пунктом 59 глави 7 розділу III цього Положення є експозицією щодо центрального уряду, ступінь кредитної якості такого цінного папера, визначений відповідно до вимог розділів II, III цього Положення, становить 1, 2, 3, 4 або”;

в абзаці третьому слово та цифри “розділів II, III” замінити словами та цифрами “пункту 53 глави 7 розділу III”;

у підпункті 5:

абзац другий викласти в такій редакції:

“згідно з пунктом 66 глави 8 розділу III цього Положення є експозицією щодо центрального уряду, ступінь кредитної якості такого цінного папера, визначений відповідно до вимог розділів II, III цього Положення, становить 1, 2, 3, 4 або”;

в абзаці третьому слово та цифри “розділів II, III” замінити словами та цифрами “пункту 61 глави 8 розділу III”;

підпункти 2, 3 пункту 134 викласти в такій редакції:

“2) прийнятним інструментом профінансованого забезпечення є:

грошове покриття / інструмент ідентичний до грошових коштів, розміщене(ний) у банку;

застанова, предметом якої є майнові права на грошові кошти контрагента чи майнового поручителя, розміщені на вкладному (депозитному) рахунку в банку;

застанова, предметом якої є боргові цінні папери центрального уряду, центрального банку, визначені в підпункті 3 пункту 125 глави 19 розділу IV цього Положення;

3) значення ваги ризику боргових цінних паперів центрального уряду / центрального банку / регіонального уряду / органу місцевого самоврядування / багатостороннього банку розвитку / міжнародної організації / юридичної особи публічного права, визначене згідно з розділами II, III цього Положення в розмірі 0%.”;

главу після пункту 134 доповнити новим пунктом 134¹ такого змісту:

“134¹. Банк під час розрахунку розміру експозиції за активом / фінансовим зобов'язанням, зваженої за кредитним ризиком, що забезпечена прийнятним інструментом профінансованого забезпечення, згідно з формулами (5), (6) включає боргові цінні папери, визначені в підпункті 3 пункту 134 глави 19 розділу IV цього Положення, у розмірі 80% їх ринкової (справедливої) вартості.”;

2) у главі 20:

главу після пункту 137 доповнити новим пунктом 137¹ такого змісту:

“137¹. Банк не враховує інструментів непрофінансованого забезпечення під час пом'якшення кредитного ризику, якщо надавач такого забезпечення має ознаки високого кредитного ризику, визначені в розділі XVII Положення № 351.”;

у пункті 138:

підпункт 2 замінити двома новими підпунктами 2, 2¹ такого змісту:

“2) визначена / визначений сума / рівень покриття експозиції гарантійним інструментом;

2¹) виконується одна з таких умов:

гарантійний інструмент покриває всі види платежів, які контрагент має здійснити за експозицією;

сума / рівень покриття експозиції гарантійним інструментом у разі виключення окремих видів платежів за експозицією з-під забезпечення скоригована / скоригований для коректного відображення часткового покриття експозиції забезпеченням;”;

підпункт 4 викласти в такій редакції:

“4) правочин про гарантійний інструмент у разі визнання банком дефолту контрагента / невиконання контрагентом зобов'язань перед банком згідно з умовами правочину:

передбачає право / обов'язок банку вимагати від надавача забезпечення сплатити кошти за гарантійним інструментом;

не встановлює зобов'язання банку вжити заходів щодо погашення контрагентом боргу як передумови для сплати за відповідним гарантійним інструментом;”;

у пункті 139:

підпункт 2 замінити двома новими підпунктами 2, 2¹ такого змісту:

“2) визначена / визначений сума / рівень покриття експозиції контргарантією;

2¹) виконується одна з таких умов:

контргарантія покриває всі види платежів, які контрагент має здійснити за експозицією;

сума / рівень покриття експозиції контргарантією в разі виключення окремих видів платежів за експозицією з-під забезпечення скоригована / скоригований для коректного відображення часткового покриття експозиції забезпеченням;”;

підпункт 4 викласти в такій редакції:

“4) правочин про контргарантію в разі визнання банком дефолту контрагента / невиконання контрагентом зобов’язань перед банком згідно з умовами правочину:

передбачає право / обов’язок надавача непрофінансованого забезпечення, на користь якого надана контргарантія, вимагати від контргаранта сплатити кошти за контргарантією;

не встановлює зобов’язання надавача непрофінансованого забезпечення / банку вжити заходів щодо погашення контрагентом боргу як передумови для сплати за контргарантією;”;

у пункті 144:

перше речення абзацу четвертого після слів “надавачем забезпечення” доповнити словами “(далі – мінімальний строк)”;

перше речення абзацу п’ятого після слова “контрагентом” доповнити словами “(далі – максимальний строк)”;

главу після пункту 144 доповнити новим пунктом 144¹ такого змісту:

“144¹. Банк визначає кількість повних років для показників t / T у формулі (10), якщо мінімальний строк / максимальний строк не є цілим числом, із застосуванням методу “факт / факт” (використовується фактична кількість днів у році) з округленням до двох знаків після коми.”.

4. У додатку 1:

1) підпункт 7 пункту 3 викласти в такій редакції:

“7) процедуру та порядок визначення інструментів капіталу та інструментів субординованого боргу, включаючи:

критерії визначення характеристик фінансового інструменту, аналогічних до характеристик інструменту основного капіталу 1 рівня, додаткового капіталу 1 рівня банку, встановлених у Положенні № 196;

порядок та періодичність отримання інформації щодо включення / невключення інструменту капіталу до біржового списку фондової біржі, яка відповідає періодичності оновлення цього списку фондовою біржею.”;

2) підпункт 6 пункту 5 викласти в такій редакції:

“6) процедури та порядок розподілу експозиції на незабезпечену частину та одну / кілька забезпечених частин, включаючи:

процедуру та порядок визначення пріоритетності врахування забезпечення інструментів пом’якшення кредитного ризику за наявності декількох таких інструментів;

процедуру та порядок визначення розміру незабезпеченої частини експозиції та кожної забезпеченої частини експозиції, яка забезпечена одним прийнятним інструментом;

процедуру та порядок урахування прийятних інструментів непрофінансованого забезпечення з різними строками виконання.”;

3) додаток доповнити новим пунктом такого змісту:

“7. Методика визначення мінімального розміру експозицій, зважених за кредитним ризиком, яка ґрунтується на відображенні операцій банком у бухгалтерському обліку, включаючи дані аналітичного та управлінського обліку, згідно з обліковою політикою та внутрішньобанківськими положеннями з питань бухгалтерського обліку.”.